

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Buiv. Regele Ferdinand 23.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 600 Lej.
Fél évre 300 Lej.
Negyed évre 150 Lej.
Havonta 50 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Megjelenés naponta reggel.

Egyes aram ára 3 lej. vasárnap.

4 lej. Bucoresztiben 50 baniv.

1611.

A román—magyar gazdasági megegyezés.

(Érdekes részletek. — Kölcsönös engedékenység. — Betétek, záloglevelek és egyéb követelések fizetési kulcsa. — Jól járt, aki várt.)

(Saját tudósítónktól.) A bucur restii román-magyar pénzügyi és gazdasági tárgyalások befejeződtek és a két szomszédos állam között végre tisztázódott sok vitás kérdés. Erdély és a Bánát figyelmé a tárgyalás egész ideje alatt Bucurestii felé szegződött, ami értetű is, mert az ott történt megállapodások elsősorban az erdélyieket érdeklik. A tárgyalás anyagáról és a kötött megállapodásokról részletes és mindent kimerítően megmagyarázó kommuniké még nem jelent meg. Sablonos általános jellegű nyilatkozat, pénzügyi tekintélyek elejtett rövid nyilatkozatai és egy-egy lap többékevésbé homályos és tapogatózó tudósítása látott csak napvilágot. De ezekből a közönség még mindkél nem tudhatta meg a bucur restii pénzügyi megegyezések részleteit.

A Közlöny bucur restii tudósítója beszélgetést folytatott a konferencia egyik titkárával, aki részletesen informálta őt a pénzügyi egyezmény legfontosabb pontjairól. Az érdekes eredeti tudósítás a következő:

— Nem óhajtom leközölni a felvett jegyzőkönyvek tartalmát — mondotta az informátor, — mivel ezeket még ratifikálni kell a két állam kormányának és a román kormány ugyanis kibocsát majd hivatalos kommunikéit. A pénzügyi megállapodások Romániát érdeklő részei ezek: az 1918. október 31-ike előtti tartozások és követelések kiegyenlítési kulcsa 2:1, vagyis minden két koronáért egy lejít kell fizetni. Az 1918. október 31. és 1919. március 20. közé eső tartozások és követelések kiegyenlítési kulcsa 4:1. 1919. március 20-ika utáni tartozások új tartozásoknak tekintendők. Természetesen az 1918. október 31-ike után keletkezett sajdók és kamatok szintén 4:1 arányban lesznek elszámolva. Emellett a tárgyaló pontnál mindkét fél engedményeket tett. Ugyanis a magyar megbízottak az 1918. október 31. előtt keletkezett követeléseket és tartozásokat akarták csak elismerni és az ezután összegeket új koronáknak akarták szerepeltetni, a román álláspont pedig arra szorított, hogy a 2:1 arányu beváltást egész március 20-ig, a magyar bolsevizmus kitöréséig kell kitölteni. Amint a megállapodás mutatja, kölcsönös komcessziókkal sikerült közmegegyezésre megoldani a kérdést. Ez a megállapodás nemcsak a takarékbetétekre, folyószámlákra és egyéb követelésekre vonatkozik, hanem vonatkozik a zárt bankok részére is, azonosítva

a jelíges betétekre is, természetesen a jelíges betevőnek okmányokkal kell igazolnia magát, sőt vonatkozik még a biztosító intézetekre is. Megegyezés történt a bankzáloglevelek és községi kötvények valorizálására is. Ezeket ugyanolyan kulcs mellett váltják be, mint a betéteket, vagyis 2:1 arányban. Az erdélyi jelzálogadósok és magánbankok kibocsátmányainak tulajdonosai az 1918. október 31. előtti tartozásaikért szintén minden két korona után egy lejít fizetnek. A letétekre vonatkozólag kölcsönös megállapodás jött létre és úgy a magyarország mint a romániai letétesek minden nehézség nélkül hozzájárulhatnak letéteikhez.

A záloglevelek átvételének és a jelzálogkölcsönök kiegyenlítésének műveletére — amint azt már publikálták — valószínűleg egy új bank alakul, de az sincs kizárva, hogy egy régi intézetet bíznak meg ezzel. Bucurestii pénzügyi szaktekintélyek azonban úgy véle

kednek, hogy ez nagyon nehézkes lesz, sokkal helyesebb lenne, ha az érdekeket intézetek kölcsönösen intéznék el egymásközt a differenciákat.

Amint a tudósításból látható, a tárgyalás eredményével Erdély és a Bánát közönsége meg lehet elégedve. Most már csak formalitásokon mulik, hogy a bankműveletek meginduljanak. Mindenesetre igen helyesen cselekedett az, aki megfogadta a román kormány intézmét és várt, mert most legalább tekintélyes mennyiségű lejeiket kap a forradalom előtti követelésért. Sajnos, sokan bekezdtek előzőleg olyan egyezménybe, hogy pesti takarékbetéteiknél egy koronáért csak 2—3 új koronát kaptak. Ha valakinek 1918. október 31. előtti 100 ezer korona követelése volt, azért most 50 ezer lejít kap. Akinek ugyanekkora összegű 1919. március 20. előtti követelése van, az 25 ezer lejít. Most még csak a ratifikálás van hátra, ennek megtörténte után az erdélyiek végre hozzájárulhatnak oly annyira nélkülözött pénzükhöz és remélhető, hogy ezáltal a mai feszült pénzügyi helyzet is lényegesen javulni fog.

sa volna. Amikor Románia 1918-ban megszállotta Besszarábiát, tudatta a lakossággal, hogy a bevonulás csak átmeneti. Ugyancikkor az olasz konzul közölte az orosz forradalmi csapatok hadvezetőségével, hogy a román bevonulás nem politikai jellegű, hanem tisztán azért történt, hogy a besszarábiai lakosság élelmézéséről gondoskodjanak. Végül Averescu 1918. márciusában a szovjet képviselőivel szerződést írt alá, amelyben azt a kötelezettséget vállalta, hogy a román csapatokat két hónapon belül, visszavonja.

A szovjetet a szomszédviszonylatok megállapításában a népek örendelkezést jogának elve vezeti és nem a történelmi jogok. Az a feltevése, hogy Besszarábia lakosságának magának kell döntenie sorsáról, hogy csak lakozik valahova vagy önálló marad?

A besszarábiai Országtanács.

— A román kormány azt bizonyítja, hogy

Besszarábia Romániához csatlakozásának kérdését az Országtanács 1918. november 27-én hozott határozatával döntötte el.

Ennek a döntésnek azonban semmiféle jogereje nincsen. A Sfatul Tarii-nak (Országtanácsnak) már csak jellegénél fogva sem volt joga, hogy olyan fontos kérdésben döntsön, minthogy csupán azért létesült, hogy Besszarábiát a besszarábiai alkotmányozó gyűlés egybehívásáig ideiglenesen igazgassa. A Sfatul Tarii 1918. november huszonhetedik ülését a képviselőtestület munkáját szabályozó határozatok megsértésével folytatta. 162 tag közül a Romániához való feltétlen csatlakozás kérdése nek eldöntésekor csupán negyvenhat tag vett részt az ülésen. Szavazás egyáltalában nem történt, dacára annak, hogy több képviselő tiltakozott az elfogadott határozatok ellen. Minthogy a román kormány tudta, hogy az óhajtott határozatot nominális ülésen nem viheti keresztül a Sfatul Tarii nyomban éjszaka, amelyen a csatlakozásról szóló határozatot meghozták, feloszlatta. A határozat a román megszállás alatt jött létre. Kisenev tele volt román csapatokkal, a Sfatul Tarii épületét román csapatok zárták körül és az épületben is magában egy román osztag tartózkodott. Ilyen körülmények között világos, hogy a Szovjet-Unió a határozatokat nem tekintti a lakosság akaratnyilvánításának és

szükségesnek tartja Besszarábia lakosságának népszavazását olyan feltételekkel azonban, amelyek biztosítanak az akaratnyilvánítás szabadságát

Feloszlatták a bécsi kommunista pártot

(A bolsevista vezérek elhasználták a szovjet pénzt.)

Bécsből táviratozzák: A bécsi kommunista pártot a moszkvai kongresszus határozata folytán feloszlatták, mert kiderült, hogy a

bécsi kommunista vezérek a párt céljaira Moszkvából küldött hatalmas összegeket saját céljakra használták fel.

Krestinszky beszéde Besszarábiáról.

Ragaszkodik a népszavazáshoz. — Békés módon barátságos megegyezést akar Romániával. — Nem törekszik Besszarábiát megtartani.

Bécsből táviratozzák: A román és orosz delegátusok első teljes ülésén megállapították, hogy a konferencia ülésein felváltva a román és az orosz delegátusok elnökölnének. Különböző adminisztratív kérdések le tárgyalása után szóba kerültek a területi kérdések is, amelyekről Langa-Rascanu, a román delegáció vezetője kijelentette, hogy nem tárgyalhat róluik, mert az orosz román határon nincsen olyan terület, amely vita tárgyát képezhetné. Majd az elnöklő Krestinszky, az orosz küldöttség vezetője olvasta fel nyilatkozatukat, amelyben

tiltakozását fejezi ki Szovjet-Oroszország Besszarábia ar nekiallása ellen.

A román delegáció elnökének kijelentése után az ellentétek annyira kieleződtek, hogy

a konferencia megszakításától lehetett tartani.

Krestinszky felfüggesztette az ülést és a román delegáció egy küldön szobába vonult, hogy a tagok

egymás között az adott szituációt megbeszéljék. Az orosz delegáció tagjai is megtárgyalták a helyzetet, majd azt a közvetítő indítványt tették a román bizottságnak, hogy ne szakítsák félbe a tárgyalásokat. A román megbízottak kijelentették, hogy álláspontjukon nem változtatnak, de hozzájárultak ahhoz, hogy a tárgyalásokat folytassák.

Krestinszky beszéde.

Bécsből táviratozzák: A román—orusz konferencia ülésén az orosz delegáció vezetője Besszarábia kérdéséről a következőket mondotta:

— A Szovjet-Unió sohasem adta beleegyezését Besszarábiának Romániához való csatlakozására és Besszarábia megszállását a terület jogtalan eltulajdonításának tekinti. Téves a román kormánynak az érve, hogy Besszarábia Romániához tartozott, ahonnan Oroszország 1878-ban elvette és ezáltal Besszarábia elvétele csak Romániához való visszacsatolás

A párisi egyezmény.

Szovjet-Unió álláspontja szerint semmi jogi jelentősége nem csem annak a szerződésnek, amelyet Románia és antant hatalmak Besszarábiának Romániához csatolására kötöttek és amelyre Oroszország és Ukrajna részvétele nélkül 1923. október 28-án Párisban írtak alá. A szovjetkormány tiltakozott annak idején mind a Besszarábiának átcsatolásáról szóló román nyilatkozat, mind a párisi egyezmény ellen és ehhez az álláspontjához most is ragaszkodik. Híven békés szellemű politikájához, amelynek alapján. — Románián kívül, — valamennyi szomszédjával barátságosan szabályozta viszonyát a szovjetkormány és most is arra törekszik, hogy ugyanilyen békés politikával barátságosan tisztázza a kérdéseket, amelyek a román és az orosz kormány között vitásak.

Ezért követeli, hogy a besszarábiai kérdést a lakosság megkérdezésére döntsék el és biztosítsák a szavazás törvényes megszervezését. A Szovjetunio kormánya állásfoglalásában nem helyezkedik a cári kormány által örökölt történelmi jogok álláspontjára és

Langa-Rascanu tábornok válasza.

Bécsből táviratozzák: Kresztinszkynek, az orosz delegáció elnökének nyilatkozatával szemben a román küldöttség elnöke megállapítja nyilatkozatában, hogy bizonyítékul azoknak az úszinte szán dékoknak, amelyekkel a román küldöttség az orosz küldöttséggel való meg egyezés érdekében Bécsbe jött,

bizalmas megbeszélést öhajtott Kresztinszkyvel, hogy a tárgyalásokat mekönynyítse, de Kresztinszky ennek a megbeszélésnek még a gondolatát is elutasította.

Miután ezzel minden következményért magára vette a felelősséget, a román küldöttségnek közölni kell a román és az orosz kormány között való tárgyalások alapján, hogy azért jött Bécsbe, mert számított az orosz kormányra arra a szándékára, hogy a két állam között normális, sőt ezenfelül barátságos kapcsolatok jönnek létre. Hiszi ennél fogva, hogy az a kérdés, amely ennek az értekezletnek törekvése és célja: a normális viszonyok helyreállítása a két állam között azon az alapon, amelyet a lausannei nézetváltás alkalmával meghatároztak és amelyben Tiraspolban is meg egyeztek, meg fog valósulni.

Barátságos a román kormány szándéka.

A román kormány őszintén el van telve barátságos szándékokkal, amelyeket már a tárgyalások alkalmával is igazolt, amennyiben mindig vonakodott beleavatkozni a szovjet belügyeibe. Ettől az érzéstől áthatva, a kormány nevében kijelenti, hogy a barátságos viszony legelőször a határok elismerését foglalja magában, ami nélkül a normális kapcsolat helyreállítása lehetetlen. Lehetetlen az is, hogy az orosz kormány a már többszöri megbeszélések tárgyát képező határokat ne ismerje el. Az orosz kiküldöttek Bécsben való megjelenése bizonyítja, hogy az orosz kormány a lausannei megbeszélések szerinti Dnyeszter határt

nem törekszik Besszarábiát minden körülmények között megtartani.

A szovjetkormánynak azonban komoly oka van arra a feltevésre, hogy a besszarábiai lakosság Romániához való mesterséges hozzátartozását tehernek érzi és ezért ragaszkodik a népszavazáshoz. Ha a román kormány ennek ellenkezőjéről volna meggyőződve, akkor nincsen oka arra, hogy a népszavazás elöl kitérjen.

Az orosz küldöttség azt írtte, hogy a népszavazásra vonatkozó javaslata nem talál ellenzárra a román küldöttségnél.

Reménye azonban nem teljesült, mert a román küldöttség visszautasította, hogy Besszarábiáról tárgyaljon és ezzel a népszavazást is visszautasította. Véleményük szerint ez azt jelenti, hogy a román kormány elismeri, hogy Besszarábiát erőszakkal tartja hatalmában és nem törődik a néphangulattal, amelyet ismer. Erre való tekintettel az orosz küldöttség még egyszer kénytelen kijelenteni, hogy a Szovjetunio kormánya Besszarábiának Romániához való csatolásához nem járult hozzá és a meghatározottabbban tiltakozik minden annexió ellen.

elismeri és hogy a besszarábiai kérdés már nem vitás. Ha a szovjet ezt az álláspontját nem tartja fenn, úgy nem Románia hibája a tárgyalások meghiusulása. A román küldöttség hajlandó együtt dolgozni az orosz küldöttséggel és a két ország közötti normális kapcsolatok felvételéről szóló kérdéseket lehetőleg liberális szellemben megoldani.

Sport.

— Gloria-CFR.—AAC. 3:3 (2:0.) Bajnoki mérkőzés. A két csapat nagy számu közönség előtt játszotta le bajnoki mérkőzését, mely a kispáreüt sáros pályán is, mindvégig izgalmas volt. A Gloria-CFR. volt az egységesebb és a szebb kombinációkat mutató csapat. Védeleme és halfsora azonban nem fukarkodott a faultok elkövetésében és így goal-előnyét az AAC. két tizenegyes, valamint szabadrugas segítségével egyenliteni tudta. Az AAC. a múlt hetinél jobb játékot mutatott. Csapatát azonban állandóan változtatja és a csatársora most is sokat hibázott. A játék elején a CFR. nagy vehemenciával támad és Vasvári, majd Szabó éles goaljaival győzelme biztosítottnak látszik. Ezután a félidő végéig egyenlő felek küzdelmét láttuk. A második félidő elején az AAC. mindent elkövet a kiegyenlítésért, melyet sikerült is elérnie. Eköb Kajtör faultja miatt megittelt tizenegyesből rug Romváry védhetetlen goalt, majd Singer szép szabadrugasát Kiss kiejtö, a résen levő Gombóc pedig goalt értékesíti. Ezután a Gloria-CFR. sorozatos támadásokat vezet, Szabó beadását Bali kapásból goalt értékesíti. Egy darabig még a Gloria-CFR. támad, Kenderessy veszélyes kiszökését azonban a Gloria-CFR. védelem fault árán menti, a megittelt tizenegyest, melyet a Gloria-CFR. csak hosszú vita után fogad el. Romváry goalt értékesíti. A hátralévő pár perc alatt mindkét fél idegesen játszik, az erősen reklamálo Balit a bíró kiállítja. A Gloria-CFR.-ből Mágöri, Chvoiv-

Kalóz az Északi tengeren.

(Kurt Alfréd Jaeckl, a berlini hajó-építészeti iskola hallgatója, megölte az Anna vitorlás hajósait s a hajót elrabolta)

Berlinből jelentik: A hamburgi törvényszék a napokban filmreméltö, rejtélyes bűnügyet tárgyalt. A vádlott Kurt Alfréd Jaeckl, egy vékony, sovány emberke, aki a Charlottenburgi hajóépítészeti főiskola legzseniálisabb hallgatója volt. Jaeckl 1921. április végén az Északi-tengerre utazott. A hajón a mérnökön kívül csak Andresen hajótulajdonos és Semmelhack hajós voltak. A hajós nagyon meg volt elégedve utasával, aki jól is fizetett és kiváló szaktudásával nagy segítségére is volt. Amrumban öcskavasat vettek fel a hajóra, amit Hamburgba akartak vinni. Andresen több rokonának eldicsekedett Amrumban, hogy milyen kiváló utasa van. A hajó május 18-án hagyta el Amrumot, Hamburgba azonban többé nem tért vissza. Ellenben május 25-én egyetlen utasával, Jaeckl mérnökkel Hullba érkezett, ahol Jaeckl a hajót azonnal el akarta adni.

Az angolok azonban gyanusnak találták a hajó áruba bocsátá-

sát, mert Jaeckl túl magas árat kért érte, azonkívül a Hamburg név is frissen volt vörösré mázoltva. Letartóztatták Jaeckl-t, aki a hajó eredetére azt a felvilágosítást adta, hogy eddigi tulajdonosa: Andersen az uton eladta neki a hajót, mert elárulta neki, hogy a rossz kereseti viszonyok miatt Semmelhackkal együtt egy amerikai hajóra szegődtek el és ezért meghatározott időre Hamburgban kell lenniök. Ezért Helgolandnál egy motorcsónakra ültek, öt pedig az eladott hajóval magára hagyták. Jaeckl adásvételi szerződéssel akarta magát igazolni, erről azonban megállapították, hogy hamisított. A két hajós nyomtalanul ellúnt.

A hamburgi törvényszék, miután Jaeckl ellen határozott bizonyíték nem volt, nehéz feladat előtt állott. Gyilkosság miatt nem foghatták perbe, tehát tengeri rablás miatt elítélték tizenöt évi fegyházra. A bíróság biztosra veszi, hogy a fiatal kalandor megölte a hajósokat s a tengerbe dobta őket.

ka, Szabó, Vasvári és Bali, az AAC.-ből Singer, Czégka, Romváry és Török játéka vált ki. A mérkőzést Burdán vezette.

— Kadima—AMTE. 2:1 (1:1.) A mérkőzés eredménye nagy meglepetés. A timisoarai II. oszt. bajnokság élén álló Kadima lelkes játékkal győz, miután az AMTE. az első félidőben kínálkozó goalhelyzetet nem tudta kiaknázni. A mérkőzést Mánya vezette.

Viktória—Hakoah 5:0 (2:0.)

— TAC.—Vulturii 5:1 (1:1.) Bíró: Danicu. I. o. bajnoki. A TAC. jó védelme mellett csatársora teljesen akcióképtelen. A TAC. csapatában ismét munkába állott Zimmermann még mindig a régi klasszis, de sok trainingre van szüksége. A csatársorban Grell magaslott ki. A Vulturii-ban Kovács centerhalf játéka érdemel említést.

— TMTE. Spárta-CFR. 3:3 (3:1.) Bíró: Szika. I. o. bajnoki. Váratlan eredmény, de a TMTE. a felázott pályán nem boldogult. Mindkét részre védelem volt jobb, a csatársor mindkét csapatban sok goalhelyzetet hagyott kiaknázatlannul.

— Politechnica—Patria 2:1 (0:0.) II. o. bajnoki. Bíró: Keller. A szerencsésebb csapat győz. A játék nem mozgott valami különösebb névön. Goallövök Spitz (Patria) és Neombr.—Heckel (P.)

— Rapid—III. ker. FC. 3:1 (2:1.) Bíró: Révész. II. o. bajnoki. A III. Ker.-nek semmi ellenálló képessége sem volt s meg kellett hajólnia a szépen fejlődő Rapid előtt. Goallövök Papp, Póth (2.)

Gyapjuipar—Freidorf 1:0 (1:0.) Bíró: Révész. III. o. bajnokság. Állandó Gyapju fölény, de a felázott pályán a csatársor nem tudott érvényesülni.

— Turul—Kisoda 3:1 (1:1.) Bíró Révész R. Turul biztosan nyeri a mérkőzést.

— Kinizsi—Floridsdorfer A. C. (Wier.) 3:1 (2:0.) A romániai bajnok csapat szombatön délután még a Floridsdorfer A. C.-bal mérte össze Bécsben az erejét, melytől a múlt évben Timisoarán kikapott. A játék-

a Kinizsi játékosok jól megérdemelt győzelmével végződött. A bécsi lapok, így a Neue Freie Presse is kiemeli, hogy Tánzer bármely elsőosztályu bécsi csapat díszére válna s hogy Tóth, Fenyvessy és Ritter kiváló játékerőt képviselnek. Ritter néhány védhetetlennek látszó lövést bravúrosan fogott. A Floridsdorfer A. C. egyetlen goalját tizenegyesnek köszönheti.

— Az aradi Hajós-Egylet közgyűlése. Az aradi Hajós-Egylet szombatön este tartotta meg rendes évi közgyűlését. Az évi jelentések után megválasztották az új tisztkart, amelynek tagjai a következők lettek: Elnök: Fejér Gábor, ügyvezető alelnök: dr. Brasch Aladár, alelnökök: dr. Jancu Cornél és dr. Sugár Jenő, titkár: dr. Ungár Imre, pénztáros: Herzig Sándor.

— Bécsi futballeredmények. Bécsből táviratozzák: A tegnapi elsőosztályu futballmérkőzések eredményei a következők: Rapid—Amateure 2:2 (60.000 néző.) Az Amateureben Schaffer volt MTK. játékos és Popovics nem játszottak. Wien.—WSC. 2:0.

— Az angol kupadöntő. Londonból táviratozzák: A tegnapi mérkőzések alapján az angol kupadöntőbe az Aston Villa és a Newcastle United csapatai kerültek. Az Aston Villa a Burnleyt tegnap 3:0, a Newcastle United a Manchester Cityt 2:0 arányban legyőzte.

— Budapesti sporteredmények. Budapestről táviratozzák: A Győrben megtartott országos vivőverseny győztese Parragh (BEAC.) lett, a 2. Nagy Béla (MAC.) A Budapestben megtartott munkamezei futóversenyt Király Pál (ESC.) nyerte, aki az 5 és fél kilométeres távot 20 perc 21.2 másodperc alatt futotta.

— Budapesti futballeredmények. Budapestről táviratozzák: A tegnapi futballmérkőzések között többet nem tartottak meg a pályák használatatlansága miatt, amelyek mind erősebben felázottak voltak. FTC.—BTC. 0:0. A mérkőzés megtartás-

nak érdekében előtte a pályát lecsapolták. Mindkét részről a védelem mutatott jó formát. MTK.—III. kerü

leti 2:0 (1:0.) Mind a két gólt Opat rugta. Az erősen felázott pályán a játékosok bizonytalanul mozogtak.

Egy bestiális tanítónő rémtettel.

(Meghalt egy tanuló a botozások miatt. — A szentleányfalvai iskola botránya.)

(A Közlöny kiküldött munkatársától.) Meglincszt, halálos beteggé vert ártatlan gyermekek síkoltó vádait hangzottak el tegnap egy elmezavarodott vagy bestiális szar kegyetlen asszony ellen. — „Gyilkolt a szentleányfalvai tanítónőt!” Így szól a vádak egyike. A többi pedig arról szól, hogy véresre veri naponta a keze alatt tanulmányzó gyermekeket. Nem itélkezhetünk az ilyen szinte hihetetlenül hangzó vádak alapján addig, míg meg nem győződünk azok igazságáról. — A Közlöny munkatársa ma délelőtt kiutazott az Aradtól alig néhány kilométerre levő községbe, ahol érdeklődött a tanítónő ellen felhozott vádakról és tapasztalatairól a következőkben számol be:

Először Muresan községi jegyzőt kerestük fel, aki láthatóan meglepődött a kérdéseink felett és kijelentette, hogy ő is hallott valamit, a tanítónő kegyetlenségéről, de még nem volt alkalmára a vádak igazságáról meggyőződni. Nánási Lajos református lelkészhez utasított, aki talán többet tud mondani. A református lelkész közvetlenül a templom mellett levő parokhián lakik. Mikor elmondtuk, hogy miért jöttünk ki Szentleányfalvára az első szava ez volt:

— Hála Istennek! Károly Antal néni hívják a tanítónőt, aki ellen a község lakossága fel van lázadva, mert már mintegy öt esztendője üzi kegyetlenségeit, amelynek legszöröb következménye a szerencsétlen kis Juhász Jancsika tragikus halála. Tessék felkeresni Juhász Ferencné, — mondotta a lelkész. — Ő majd mindent el fog mondani.

Juhász Ferencné a régi iskola roskadozó, repedezett falu épületében lakik. Egyik hatalmas teremben fogad. Lakása szegényesen van berendezve, fején fekete fejleány és sirm kezdett, amikor megmondtuk, hogy miért jöttünk. Kommentár nélkül írjuk le Juhász Ferencné vallomását, gyermeke haláláról.

— Jancsikát a múlt héten pénteken délelőtt betegesen hozták haza az iskolából. A gyermek elpanaszolta, hogy valami csekély ok miatt Károly Antalné, a tanítónő lefeküdt a padra és luszonót vert rá nálpálcájával. A kis szerencsétlen sírva könyörgött a tanítónőnek, hogy inkább a fejét vagy a tenyerét üsse, mert nem bírja tovább a kegyetlen verést, a tanítónő ráparancsolt a gyermekre, hogy számolja az ütéseket, különben jobban megveri.

— Szombaton nem engedtem iskolába szerencsétlen kis fiamat. — folytatta sírva Juhászné — Reggel fél kilenckor a tanítónő egy gyermeket küldött érte, akivel megüzentem, hogy Jancsika beteg. Negyed óra múlva egy másik, később egy harmadik gyermek jött, aki bement Jancsikához a szobába. Szegény fiam, amikor megtudta, hogy Károlyné hivatalja, leugrott az ágyról és fájdalmas síkoltással összeesett a szoba közepén. Majd magához tért szörül-szóra ezt mondta:

— Ha anyám vagy nem engedsz többé iskolába, mert agyonver a tanítónőt.

— Halkam fuldokolva nyögte ki a szavakat és ismét önkivületi állapotba került. Többé nem nyerte vissza eszméletét. Egész nap és éjszaka lázálmai voltak és deliriumában ágyára térdelt imára kulcsolta kezét és folyton ezt sikoltozta:

— Tanítónéni ne bántson! Ne öljön meg!

Másnap vasárnap délután három óraker anélkül, hogy magához tért volna meghalt. Ennyit mondott Juhász Ferencné tíz éves kis fia haláláról. Juhász Juliska a halálra kintzott gyermek testvérhuga végignézte a tanítónő kegyetlenkedéseit, látta, amikor szerencsétlen bátyja vergődött az iskolapadjára fektetve a bestiális ütésektől.

A tanítónéni megparancsolta, mondotta Juliska ijedt arccal, nagyon megver bennünket ha megmondjuk, hogy Jancsik megverte. Ott hagytuk a szomorúság házát a hol minden könny és minden szó gyilkossággal, kegyetlenséggel és gonoszlelkűséggel vádol egy asszonyt, egy tanítónőt, akinek legszentebb kötelessége elsősorban az volna, hogy szeretettel szeretetre tanítsa a gondjaira bízott gyermekeket. Csikós János iskola székli tag csatlakozott mellénk.

— Öt esztendeje üzi kegyetlenkedéseit Károly Antalné — mondotta Csikós János — de nem volt senki aki ellene tett volna valamit. A régi iskolaszékli tagok az ő rokonságából kerültek ki és minden kétségbeesett fellajdulását a lakosságnak elfojtották. Most mi kerültünk az iskolaszékbe. Steh István, Ruck Ferenc, Zabán Bálint és én. Tovább már nem bírjuk ennek az asszonynak a garázdálkodásait.

Piliszi Géza.

A nyugdíj kérdése.

(Jóváhagyta a belügyminiszterium az aradmegyei nyugdíjszabályrendeletet.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradvármegyei alispáni hivatalhoz ma érkezett vissza a belügyminiszteriumtól a megyei nyugdíjasok ügyét rendező szabályrendelet, amely a miniszterium teljes egészében jóváhagyott. — A szabályrendeletet még 1921-ben terjesztették fel jóváhagyás végett és azzal főképen azoknak a megyei tisztviselőknél a helyzetét rendezték, akik csak az imperium átvétele után kerültek megyei szolgálatba. A szabályrendelet egyik fontos pontja kimondja, hogy mind azoknak, akik a községi és körjegyzői karból kerültek a megye tisztviselői közé beszámítják az összes jegyzőségben eltöltött szolgálati esztendeiket. A következő fontos pontja a rendeletnek azokra a tisztviselőkre vonatkozik, akik katonai szolgálatot teljesítettek a háboru alatt. Amennyiben minden szolgálati évükben leg-

alább három hónapig frontszolgálatot teljesítettek vagy az ellenség előtt megsebesültek háborus éveik duplán számítanak. Abban az esetben azonban, ha a hadtápkörzetben vagy a hátszágban szolgáltak a háboru alatt összes szolgálati éveikhez külön még egy év számítható. Végül pedig azoknak, akik a háboru előtt nem voltak köztisztviselők, hanem 1919. máj. 17-én, az imperium átvétele után

Kérültek megyei szolgálatba, hárty négy középiskolát, nyolc középsőtályt végeztek, érettségit tettek és valamilyen kurzust végeztek a 20. életévüktől kell minden esztendőjüket szolgálati éveknek betudni. Az egyetemet végzetteknek pedig 24. életévüktől kell szolgálati idejüket számítani. A jóváhagyott szabályrendelettel a megyei tisztviselők nyugdíjazásának kérdése megoldást nyert.

Revolverek és pofonok a szkupcsinában.

(A szerb király akarja kiengesztelni az ellenzékot.)

Belgrádból táviratozzák: A szkupcsina igazolóbizottsága eredménytelenül oszlott szét, amiért az ellenzék körében nagy izgalom uralkodik. Azt hiszik, hogy a kormány csak a költségvetés letárgyalása után akarja igazolni a horvát képviselők mandátumát. Az ellenzék elhatározta, hogy minden esz közszel meg fogja akadályozni a költségvetés megszavazását. Erre a szkupcsina elnöksége tegnap este nem zárta be az ülést, hanem egész éjjel folytatták és délelőtt is csak egy órára szakították meg. Az összes feliratkozott ellenzék képviselők másfél óra hosszúságú beszélnélnek. Arra számítnak, hogy a vitát kedden reggelig elhúzzák.

Belgrádból táviratozzák: A szkupcsina mai ülésén elfogadta a költségvetést. Az ellenzék a leghevesebb obstrukciót határozta el, amelybe bele is kezdett és az ülésen ugyancsak heves jelenetek jüt szüdtak le. Nagy botrány tört ki, amikor Sztepanovics és Kocsics

radikálisok pofonították Gicsicsenics demokratát és a

nagy kavardás közepette előkerültek a revolverek is.

A parlament elnöke és több miniszter szíjjelválasztották a dulakodókat. Tegnap délben a parlamenti szünet alatt a király Davidovicsal, az ellenzék blokkt vezetőivel megbeszéléseket folytatott. Olyan hírek terjedtek el, mintha a király meg akarná engesztelni az ellenzékot.

A vasárnap reggeli ülésre a Radics-pártiak teljes számban bevonultak a parlamentbe. Davidovics ellenzék vezetője erre kijelentette, hogy amíg a kormány nem igazolja a hátralevő Radics-pártiak mandátumát, addig az ellenzék nem ül be a parlamentbe. A nyilatkozat megítétele után az ellenzék kivonult a szkupcsinából. Ezt az alkalmat használta fel a kormány arra, hogy egy óra alatt letárgyalja és törvényerőre emelje a költségvetési törvényjavaslatot.

A Szántó-ügy koronatanujának vallomása.

(Beszélgetés a letartóztatott Barta Árpáddal. — Nem a katonai fogházban, hanem a békésgyulai rendőrségen találkoztunk Szántóval.)

Miért menekült el a fellábu rokkant Magyarországról?

Pancsováról jelentik: Szántó Miklós budapesti vásárpénztári igazgató rejtélyes eltűnésének koronatanuja, a rokkant Bartha Árpád már tízedik napja várja a panaszai rendőrség fogdájaiban, hogy intézkedjenek további sorsa felől.

Bartha Árpád magas, értelmes arcu, 25—26 évesnek látszó fiatalember, de mint rövidesen kiderült, valójában alig 21 éves. Barna ruha, zöld ing van rajta, nyakkendő nélkül. Két hóna alatt vaspáncsokkal nyugodtan, udvariasan áll és amikor halllyel kinálják, néhány lépésre maga megy el székért. — Mankóit meglepő biztonsággal kezeli, mint aki sohasem is járt mankó nélkül. Valóban így is van. — Bartha Árpád nem hadirokkant, hanem nyomorékan született. Balhába a térdéig ép, alsó lábszára azonban teljesen hiányzik és a térd alatt kifelé fordulva cipőbe bujtatott korcs lábfej éktelenkedik.

Mindenekelőtt aziránt érdeklődünk, hogy hol találkozott Szántó igazgatóval? A válasz rendkívül meglepő, de határozott:

— Békésgyulán a rendőrségi fogdában — mondja — december 23-án vagy 24-én, a napra már egész pontosan nem emlékszem.

Tehát nem a Margit-köruti katonai fogházban mint ahogy azt annak idején Szántónak Budapestben mondotta!

Ezt azonnal a szemébe mondom, mire bevallja, hogy Szántó-

nénak valóban azt mondotta, hogy a Margit-köruton van a férje, de arra meg volt a maga oka. Egyéb ként is, mikorra ő Pestre ért, Szántónak már a Margit-köruton kellett lennie.

Ilyen bevezetés után azután bekezd Bartha a maga és Szántó kálváriájának részletes elmondásába.

Tizenöt évi börtön.

Bartha ezután elmondta, hogy öt még 1921-ben tartóztatották le kémkedés gyanúja miatt. Azzal vádolták, hogy Jugoszlávia részére kémkedik és ezért félelvi vizsgálati fogság után 15 évi börtönre ítélték. Büntetésének kitöltését a Margit-köruti fogházban kezdte meg. A fogház egyik második emeleti cellájában volt elhelyezve és jól ismeri a Margit-köruti fogház belső életét. Így többek közt elmondja, hogy a fogház 76. számú cellájában a halálraítélteket, a 78., 79. és 80. számú szobákban és az ezek mellett levő magánzárkákban pedig a kémkedés miatt elítéltek vannak elhelyezve.

A súlyos ítélet ellenére múlt év szeptember 11-én a zalaegerszegi internálótáborba szállították, hogy ott mint elektrotechnikus, szerelési munkát végezzen. Itt a 12. számú barakkban lakott. Zalaegerszegről december végén Békésgyulára vitték, ahol tamaréként akarták kihallgatni tizenkét gyulai földműves kormányzószéki

Amerika megszigorította a bevándorlást.

(Ezentúl nemcsak a III. osztály és a fedélköz, de a II. osztály utasai is Ellis Islandra kerülnek.)

(A Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) A washingtoni osztrák konzulátus értesítése szerint, a mely ma érkezett meg az osztrák kormányhoz, az Északamerikai Egyesült Államok Kormányának megszigorította a bevándorlók vizsgá-

pörében, akikkel amik idején a Margit-köruti fogházban együtt ült. Békésyulán a rendőrségi fogdában zárták le.

Találkozás Szántó Miklóssal.

December 23-án, vagy 24-én, az esti órákban, amikor már félhomály volt, belöktek a cellába egy 40-50 év körüli férfit, aki ka lap nélkül, télikabátban volt. Cipőiben nem volt fűző. Az új fogoly ekuporodott a fogda sarkában, írni kezdett és egyre azt mondta: — Jaj Mariskám! Jaj Mariskám!

Bartha megpróbálta, hogy szóba elegyedjen vele. Megkérdezte, hogy kicsoda és miért van elfogva. Az illető erre elmondta, hogy Szántó Miklósnak hívják, budapesti lakos és nem tudja, hogy miért fogták el. Békésyulára a Margit-köruti fogházból azért hozták le, hogy ott valakivel szembesítsék, aki állítólag tud valami kémkedésről, amivel őt vádolni akarják. — Bartha, hogy az elkésereedett embert megvigasztalja és bizalmát megnyerje, elmondta neki, hogy őt is kémkedésért itélték el és már jól kísmeri magát ezekben az ügyekben. Erre Szántó elmondta elfogatásának történetét.

Hogyan fogták el Szántót.

Szántó Miklós, — Bartha előadása szerint. — a következőképp mondta el neki fogságba kerülésének történetét:

December egyik napján (a napra nem emlékszik Bartha) Szántó ebéd után, mint rendesen elment hazulról az Abbázia-kávéházba és ott leült egy szabad asztalhoz. — Nemsokára bejött a kávéházba két „illető”, akik asztalához telepedtek és beszélgetni kezdtek vele. mint Szántó mondta „valutáris kérdésekről”. Csakhamar nyílt jött két „illető”, akik egyenesen az ő asztalához mentek és felszólították őket, hogy menjenek be a szeparéba. A felszólításnak eleget tettek. A külön teremben az ujjonnan érkezettek közül az egyik mint detektív igazolta magát Szántó előtt, szónékiül belenyúlt Szántó zsebébe, kivette pénztárcáját, abba belenézett és azt mondta:

— Maguk azok, akiket keresünk abban a kémkedési ügyben. Kövcseneket hermünk!

Mindnyájan kocsira ültek és a Fehérvári-úton levő Ferdinánd-laktanyába vitték őket. Itt Szántó másik két elfogott társát elvesztette szem elől, a laktanyában valami Litomerec nevű katonai ügyész vette át Szántót, akinek in tézkedésére hamarosan a Margit-köruti fogházba került.

Szántóval. — amint mondja — hosszabb beszélgetést kezdett, cigarettát kért tőle, mire fogolytársai téli kabátjának kis zsebéből, kapart ki dohánymaradékot, amit újságpapírba csavarva füstölt el. — Mikor Szántó meglátta, hogy egy kis ceruzadarab van nála, ezzel kapcsolatban elkezdett panaszkodni, hogy nem tudja családját érte-

fatát. Ezentúl a II. osztályú külföldi utasokat is Ellis Islandra viszik megvizsgálás céljából, akárcsak eddig a III. osztály és a fedélköz utasait. Az első osztályú külföldi utasokat ez a rendelkezés egyelőre nem érinti.

síteni. Közben ceruzával mind a ketten felírták nevüket a cellafalára, az ajtó mellé. Mivel ő, — Bartha, — szokási tervvel foglalkozott megígért Szántónak, hogy felkeresi feleségét és elmondja neki, hogy hol van a férje. Fel is írta a címet egy újságpapír szeletre.

— Rózsa-ucca 35, vagy 55. már nem emlékszem — mondja Bartha.

Később azonban ebbe a papírba is dohányt sodort és a címet emlékezetében őrizte meg. Arra is megkérte Szántót, hogy az ügyében forduljon dr. Bergmann Mihály Vadász-uccai ügyvédhez, aki katonai védő és mindent el tud intézni.

Három óra hosszat voltak együtt Szántóval — mondta Bartha — amikor a cellából kihívták Szántót, akit ezután nem is látott többet. Azt még említette neki Szántó, hogy szembesítés után vissza fogják vinni a Margit-köruti fogházba és ő ezért mondogatta Szántónak, hogy férjével a Margit-köruti fogházban találkozott.

Szökés Zalaegerszegről.

Bartha ezután elmondta, hogy őt december 28-án visszazsárolták Békésyuláról Zalaegerszegré, ahonnan másnap éjszaka, a nagy viharban előre megbeszélt terv szerint hat internált társával együtt megszökött. Részletesen elmondta szökésük módját és utjuk irányát.

Zalaegerszegről Kőszegen át Szombathelyre ment. Társai Kőszegen maradtak. Szombathelyről a postakocsi mellékfülkéjében utazott Budapestre.

— Szántóék lakásán — mondja Bartha — nem találtam otthon Szántót, hanem csak Szántó egyik fivérét. Körülbelül tíz perccel mulva hazaérkezett Szántó, aki nek Szántó fivére ezekkel a szavakkal mutatott be: „Ez az ember tud Miklósról”. Szántó először meg sem akart hallgatni. „Hagyjanak békében” — mondta panaszosan, majd amikor kezdtem elbeszélni a férjével való találkozásomat, nagyobb érdeklődést mutatott. Végül megköszönte, hogy üzenetet hoztam neki és megkérdezte, hogy van-e pénzem. Mikor azt feleltem, hogy nincs, százezer koronát adott és megkérdezte, hogy hová utazom. Azt feleltem, hogy Mezőturra, a hol mostohaanyám él.

Elmondta Bartha végül, hogy az Excelsior-szállóból a Keleti pályaudvarra ment, ahonnan ismét a vonat félreeső helyén utazva ment Kőszegre, ahol csatlakozott társaihoz és Szombathelyet át Bécsbe ment. Ott különböző külföldi konzulátusok segítségével Csehszlovákián és Románián át jött Jugoszláviába.

A pancsovai rendőrség és a jugoszláv helügyminisztérium nem ad mindenképpen hitelt Bartha előadásának, sem a Szántó-ügyet, sem más valóságában előforduló kérdéseket illetően és a vel folyta-

tott részletes beszélgetésből is azt az impressziót lehet meríteni, hogy igen sok való dolgot kever össze általa kitalált mesékkel. A belügy minisztérium most — amennyire módjában áll — igyekszik ellenőrizni a Bartha Árpád által bennmondott adatokat. (B. J.)

Irodalom, művészet

A Három Grácia.

(Bemutató előadás a temesvári színházban.)

Ötletszegény, gyenge librettó, mely Lehár zenéjének igen mostoha keretét ad. A Diadalmas asszony és a Pompadour messzi fölülmulja a nagy „slágernek” szánt Három gráciát. Három fiatal nő, két asszony és egy leány unottan nyaral egy adriai fürdőhelyen és sovározzák a férfit. Végre megjelenik „Ő”, aki nem más, mint a kastély fiatal grófja, aki hosszú távollét után hazatér, hogy ősi birtokát birtokba vegye. S itt kezdődik a bonyodalom. A gróf találkozik egy volt iskolatársával és megtudja, hogy este a kastélyban nagy mulatság lesz, melyen a színművészek is fel kell lépni. Szerepet cserélnek, a színész játssza a grófot s a gróf átvedlik színésszé; rég megszokott operette recipék szerint.

A kastély jelenlegi bérloje egy felkapaszkodott parvenü. Ennek testvérhuga szerelmes lesz a grófbá. Vérszegény epizódokon át a két szerelmes egymásé lesz s a fiatal asszony grófi férjével beköltözik a kastélyba, miáltal a parvenü minden vágya teljesedésbe megy.

A temesvári szintársulat nagy ambícióval készült a darabra s a siker nem is maradt el. A darab ki- és beállítására szegényes színpadi viszonyaink mellett megeléglő volt. Lengyel Irén kedves színpadi jelenség, némely helyen azonban erőltetett a játéka s hanggal sem igen bírta. Somogyi Rózi pajzán, kacérkodó szellemű fiatal asszonyka volt. A darab sikerének oroszánrésze az övé. Táncaival megérdemelt tapsokat aratott. A társulat új szubrettje, Horth Hella nem választott alkalmas szerepet a bemutatkozásra. Passzív szerepe van a darabban s így igazi képességeiről még nem tudunk végleges véleményt mondani. Amnyi tény: Megnyerő színpadi alak. Pompás izléssel, pazar eleganciával öltözködik.

Kassay egy detektív szintelen szerepét pompásan alakította, Szabadkay unalmas volt a parvenü szerepében, Zilahy egy epizód szerepben nagyban hozzájárult a sikerhez. (Dr.)

Megkezdődnek az előadások az aradi városi színházban. Háromhetes kényszerzünet után április 8-án (kedden) megnyitnak az aradi városi színház kapui és a teljesen ujjonnan renovált színpadon fokozottan lelkes ambícióval folytatja működését az aradi szintársulat. A megnyitó estére A. bírlatban egy nagy operettüdjonságot tűzött műsorra a színház igazgatósága, ekkor mutatják be Erdélyi-Kulivai-Barna „Mintha álom volna” című operettjét, amelynek budapesti sikerre vetekedett a Bajadér és Pompadour operettekével. Az aradi publikum bizonyára örömmel veszi tudomásul, hogy az utócsáság szerzői ugyanazok, akik az utóbbi időben Aradon legnagyobb slágernek bizo-

nyult Hazudik a muzsikaszó-t írták. Színházi benfentes körökben biztosra veszik, hogy a Mintha álom volna messze tulszárnyalja a Hazudik a Hazudik a muzsikaszó sikerét is s ebben a biztos tudatban hat en suite előadásban mutatják be az újdonságot, amelyben Horváth Micivel, Balogh Böskével, Tompával, Ekeccsel, Selmeczivel az élen, csaknem az egész operett-együttes hálás feladathoz jutott. Súlyt helyez az igazgatóság az operett kiállítására is, egy szóval minden előkészület megtörtént arra, hogy a Mintha álom volna az ujjonnan kezdődő szezon diadalmas slágerévé vájjon. A színházi pénztár az április 8-iki bemutatóra szerdán kezdi meg a jegyek árusítását.

Hubay sulyos betegen fekszik, aradi hangversenye halasztást szenved.

Zenei Szemle. Járosy Dezső zeneakadémiai tanár zenei folyóirata most megjelent idei harmadik számában vezető helyen Siklós Albert, a Bruckner-centenarium kapcsán, a nagy szinfonikus esztétikai méltatásával szolgál, míg a zeneesztétika rovatában a szerkesztő Chopinról szóló tanulmányát fejezi be. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal Timisoara-Temesvár, I. Nagykörut 1.

Az új lakbértörvény ismertetése.

Írta: Dr. Székely Aladár ügyvéd.

(III. közlemény.) Nem hosszabbítja meg a törvény azon lakbérteti szerződéseket, amelyek tárgya valamely gyárnak egy része, vagy abból a célból épült, hogy valamely gyár munkásainak, vagy személyzetének lakásul szolgáljon.

Nem hosszabbítja meg a törvény azon lakbérteti szerződéseket sem, amelyek valamely munkabéri, vagy szolgálati szerződésnek a kiegészítő része, ha a szolgálat bármilyen okból megszűnt.

A szolgálat megszűntétől számított egy hónap alatt a bérlő kitehető. Ezen osztályba tartoznak a házmesterek, háziacselédek, mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi és bányamunkások és tisztviselők, akik természetbeni lakást kapnak, akár izetnek azért bért, akár nem, nem különbözni a közalkalmazottak is.

Nem hosszabbítja meg a törvény azok lakbérteti szerződéseit sem, akik 400.000 lej összjövedelem után vannak globális adóval megróva, akármelyik kategóriába is tartozzanak. Ez esetben tehát a köztisztviselők, nyugdíjasok, hadiárvák és hadiözvegyek lakbértet sem hosszabbítja meg a törvény. Aki 400.000 lej jövedelemmel bír, az nem szorult rá a törvény különös védelmére. A köztisztviselők, katonák, egyházi személyek áthelyezésüktől számítva egy év leteltével elvesztik a lakásukhoz való jogaikat, hacsak nem egyszerű időleges kiküldetésről van szó.

Azon köztisztviselők, akik a jelen törvény kihirdetése előtt már át voltak helyezve, de új állomáshelyükön még nincs lakásuk, régi lakóhelyükön egy évi lakás meghosszabbítás kedvezményében részesülnek. Nős tiszték, akiknek gyermekeik is vannak s a hadiöznába vannak áthelyezve, megtartják előbbi állomáshelyükön birt la-

kásukat, ha igazolják, hogy új államhályükön nem tudtak rekvirálás útján lakáshoz jutni. Ez a szakasz egyik igen fájdalmas része az új lakástörvénynek, mert az eddig csak megürt rekvirálásokat törvényes alpra helyezi.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a rekvirálás alkalmából nem csak a megüresedett, hanem a fényleg elfoglalt és a benn lakónak feltétlenül szükséges lakrészeket is elveszik, s hogy bírót utalig áll rendelkezésre a szabálytalan, vagy a törvény intézkedéseim túlnem rekvirálásokkal szemben, — megállapíthatjuk, hogy az új lakástörvény sokkal súlyosabb helyzet elé állította egy lakókat, mint a háztulajdonosokat, mint az 1923 évi lakástörvény annak idején.

HIREK.

Felmentették a fasciákat.

(Motza merényletének előzményei.)

Bucurestiből jelentik: Tegnap egész nap folyt a tárgyalás a fascista összeesküvés pörben. A vádlott diákok egyértelműleg tagadták a terükre rótt cselekményeket, elsősorban azt, hogy erőszakos uton akarták a kormányt helyéről eltávolítani. A bizonyítási eljárás és perbeszéd után az esküdtsek tagjai tanácskozára vonultak vissza. — A tanácskozás egész éjjel tartott. Ma reggel kilenckor hirdették ki az esküdtek határozatát. Az esküdtek valamennyi vádlottat „nem bűnösnek” találták és a verdikt alapján a bíróság

felmentő ítéletet hozott és elrendelte valamennyi vádlottnak azonnali szabadlábra helyezését.

Egyedül Motza fascista vezér maradt továbbra is vizsgálati fogságban, aki tegnapelőtt Vernicescu diákok nyolc lövéssel súlyosan megsebesítette és aki ellen jelenleg szándékos emberölés kísérlete címén folyik az eljárás. Az esküdtsek határozata Bucurestiben nagy feltűnést keltett.

Motza merényleténél a következők voltak közvetlen okai: A kihallgatások során feltűnt a diákoknak, hogy a vizsgálóbíró sok olyan dolgot tud, amit egymás között mondtak el.

Mivel a bíró mindig Vernicescut hallgatta ki először, csakhamar megérlelődött az a gondolat bennük, hogy Vernicescu értesíti a bírót titkos megbeszélésükről. A fogoly diákok elhatározták, hogy végeznek vele. Sorsot húztak hogy a tettet ki hajtja végre, a fekete golyót Motza húzta. Vernicescut megbeszélés ürügye alatt magukhoz hívták és a fogház irodájában megtörtént a merénylet. Az igazságügyminiszter a merénylet miatt a vacarestii fogház igazgatóját elmozdította és a Cuventul Studentesc című lapot, amely Motzát tettéért dicsérte elkobozta. A cikk szerzői ellen bünygyi eljárás indul meg.

— Pacha Agoston Bucurestibe utazott. Pacha Agoston, a csanádi római katolikus egyházmegye apostoli adminisztrátora szombaton este Bucurestibe utazott, ahol Dolcea pápai nunciussal van fontos megbeszélése.

Haláloszerencsétlenség Aradon

A kisvonat elgázolt egy munkást. Őrizetbe vették a kisvonat személyzetét

(Saját tudósítónktól.) Este kilenc órakor borzalmas halálos szerencsétlenség történt Aradon. A kisvonat az üzletvezetőség palotája mellett elgázolta Sztojka Demeter harminckét éves munkást aki a vonat kerekei alatt szörnyethalt. A munkás valószínűleg nem vette észre a vonatot, amely a megengedettnél nagyobb sebességgel haladt, át akart menni a sínpáron, a homokos talajon, a kint álló sínen azonban megbukott és a két síne esett. A nagy sebességgel haladó kisvonat a szerencsétlen ember fején és mellén ment keresztül és a koponyát valamint az összes bordacsontokat összezúzta. A kisvonat vezetője nem vette észre a halálos gázolást és tovább haladt. Csak egy félóra múlva vette észre egyik járókelő a szerencsétlenséget, aki értesítette a rendőrséget. A rendőrség részéről Sciopu János kerületi kapitány és

Stamber Andor dr. hatósági orvos nyomban megjelent a szerencsétlenség színhelyén, mire azonban odaértek, a kisvonat kálauzai a három részre darabolt holttestet kivették a sínpár közül úgy, hogy a hatósági közegek a szerencsétlenség lefolyását nem tudták pontosan megállapítani. Az azonban kétségtelenül megállapított nyert, hogy a szerencsétlenségért a mozdonyvezető terheli a felelőség. Mivel időközben a második kisvonat is elhaladt a szerencsétlenség helyén a rendőrség mind a két vonat személyzetét őrizetbe vette és azonnal megkezdte kihallgatásukat. Azok ellen a kálauzok ellen, akik a hullát a sínról leemelték szintén megindul a bünygyi eljárás. Az áldozat ruhájában Sztojka Demeter névre szóló személyazonossági bizonyítványon kívül egy törvényszéki idezést és negyven lejt találtak.

Németország nem lehet el a Ruhr nélkül.

Stresemann, Marx és James nagy politikai programbeszéd

Berlinből táviratozzák: Dr. Marx birodalmi kancellár dr. Stresemann volt kancellár és Jarres belügyminiszter Hannoverben programbeszédet mondtak. Marx szerint a német néppártiak választási győzelme a birodalom pusztulásával járna. A versaillesi szerződést teljesíteni kell, hogy a népet és az országot ismét felszabadítsák. Stresemann a ruhrvidéki küzdelemről beszélt és hangsúlyozta, hogy a passzív ellenállás megmutatta a világnak, hogy a német nép nem hajlandó a német néperért küzdeni és szenvedni. A német kormány alapvető felfogása a jóvátétel kérdésében, hogy visszakapja rendelkezési jogát a

Ruhrvidék és minden olyan terület fölött, amely Németországhoz tartozik.

Helyre kell állítani az alkotmányos állapotokat, Rajna-vidéken és Párizsban pedig meg kell szüntetni a megszállást megállapodás szerinti idő letelte után. James belügyminiszter azt fejtegette, hogy addig nem lehet szó békés megoldásról, amíg a megszállott német területen idegenek uralkodnak. A miniszter aggódik április 15-ike miatt, mert akkor járnak le a Micum szerződések, amelyeket meghosszabbítani képtelenség és a kormány ilyen tárgyalásokban nem hajlandó résztvenni, mert a német nép nem bírja el a nagy terheket.

— Kinevezés. Dr. Mercea timisoarai-temesvári kincstári joggyi ügyészt királyi dekrétummal főügyésznek, dr. Subtir Jánost pedig ugyancsak királyi dekrétummal kincstári ügyésznek nevezték ki.

— A timisoara-temesvári diáktüntetés epilogusa. Szombaton délután Timisoarán diáktüntetés volt, amelynek során megfáradtak Hillreis Rudolf kereskedőt, aki a támadók ellen revolverrel védekezett. A kereskedőt a rendőrség ma letartóztatta, mert állítólag szidalmazta a tüntető egyetemi hallgatókat és a rendőröket. A letartóztatott kereskedőt még ma átadják az ügyészségnek.

— Nagy viharok Amerikában. Newyorkból táviratozzák: A legutóbbi két napon az Egyesült Államokban óriási pusztító viharok voltak. A viharoknak negyvennyolc halott áldozatuk van.

— A Népszövetség előkészületei. Genfből táviratozzák: A Népszövetség szeptemberi ülése nagyszabású nemzetközi kongresszusnak ígérkezik és a konferencián megjelennek Macdonald angol, Mussolini olasz miniszterelnökök és valószínűleg még más vezetőpolitikusok is.

— Új szaktanfolyam. Április hó 1-én az aradi fa- és fémipari szakiskolában elektromos szerelői tanfolyam kezdődik. Beiratkozások naponta d. u. 5—6-ig az iskola igazgatóságánál.

Komáromnál nagy a veszedelem és attól tartanak, hogy a Duna néhány óra múlva elhagyhatja a medrét. Az áradás kulminálását ma déire várják.

— A gyilkos nábob sorsa. Megírjuk, hogy az aradi ügyészség letartóztatási indítványt terjesztett a vádtanácshoz, Flocos Péter nadlaci nagylaki dugszdag nábob letartóztatására, aki egy évvel ezelőtti revolverral agyonlőtte Ivascu János oltantantitót, leánya völegérvét. A gyilkos földbirtokost 100 ezer lej kaució ellenében szabadlábra helyezték. A vádtanács elutasította az ügyészség indítványát, mert Flocos kifogástalanul viselkedik és szökést nem kísérelt meg. Felfolyamodásra a timisoarai ítéletábra ma foglalkozott az indítvánnyal, amelyet szintén elutasított és így Flocos Péter továbbra is szabadlábon marad.

— A hadmentességi adó. Az aradi pénzügyigazgatóság most küldötte szét az idezést mindazoknak, akik hadmentességi adó fizetésére kötelezettek. Az új rendelkezések szerint minden hadmentes köteles az adó kirovásához szükséges vallomási ívet kitölteni, aki a katonai szolgálattól mentesített, még abban az esetben is, ha a mentesítés azért történt, mert az illető családfenntartó. Ugyancsak kötelesek azok is hadmentességi adót fizetni, akik egy vagy két sorozáson alkalmatlanok a bizonyváltatás alá. Vallomási ívet az I. ker. adóhivatalban, a pénzügyigazgatóság első emeletének 7. számú helyiségében lehet kapni. A hadmentességi adót az I. számú adókievítő bizottság állapítja meg, amelynek Popescu István osztályfőnök az elnöke.

BRAUN cipőszalonjában
ARADON, a főpostával szemben
készülnek a legszébb tavaszi cipő-újdonosságok

— A newyorki sakkverseny. Newyorkból jelentik: A sakkverseny tizedik és tizenegyedik fordulójára nem várt érdekes eredményeket hozott, amelynek kimagasló eseménye Lasker Emánuel győzelme Réti fölött. A 10-ik forduló eredménye a következő: Lasker Emánuel 32 huzással legyőzi Réthit, Boguljubov győz Yates fölött. A Lasker Ede—Aljechin és Janowski—Tartakover mérkőzések eldöntetlenek, míg a Capablanca—Marshall játék félbeszakadt. A tizenegyedik fordulóban Réthi megverte Tartakover, Maróczy nyert Janovszky ellen és Marshall Lasker Ede ellen. A Lasker Emánuel—Yates játszma eldöntetlen, ugyancsak eldöntetlenül végződött a Capablanca—Marshall játék is. Az Aljechin—Boguljubov párti félbeszakadt. A verseny állása a 11-ik forduló után Aljechin 7, Lasker Emánuel és Réti 6, Capablanca és Tartakover 5, Boguljubov 4 és fél, Maróczy 4, Janovszky és Marshall 3 és fél, Lasker Ede 3, Yates 2.

— Betörés. Ma reggel jelentették az aradi államrendőrségnek, hogy a Tisztviselők és Munkások Szövetkezetének raktárába az éjszaka betörttek. A betörők az ablakon keresztül jutottak be a raktárhelyiségbe és a kézipénztárból ötezer lej készpénzt vittek el. A tettesek kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Legújabb francia divatlapok
LŐBL Hírlapirodába Arad
megérkeztek. 1924

Angol szövetek

tavaszi divatujdonságok
megérkeztek
Székely divatruházába Arad, Piața Avram Iancu 20

— A vármegyei tisztviselők fizetés haladéka. Az alispáni hivatalhoz is megérkezett ma az a miniszteri rendelet, amely szerint a jövőben a megyei tisztviselők fizetéseit is csak minden hónap huszadikán fizetik ki. A rendelet azonban ebben az esetben is átmeneti időt ad azzal, hogy minden hónapban egy nappal később fizessenek, amíg el nem érik a huszadikát, ami ilyen körülmények között majdnem két évet fog igénybe venni. A rendelet indokai szerint a számfejtés miatt szükséges, hogy a fizetések idejét hármas héttel eltolják.

— Ismeretlen történet. A siriai (világosi) csendőrség jelentése szerint Siria-Világos határában a sínpárok mellett egy eszméletlenül, rongyokban fekvő 60 év körüli embert találtak. Beszállították a község házára, ahol mielőtt eszméletre tért volna, meghalt. Személyazonosságát nem sikerült megállapítani. Az aradi ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Rablógyilkos cigányokat fogtak el Timisoara-Temesváron. A timisoarai rendőrség a csendőrséggel karöltve, jó fogást csinált. Egy tiztagu cigánykaravánt tartóztattak le, amelyről kiderült, hogy ez követte el a legutóbbi rablásokat és gyilkosságokat Mercyfalván, Szécsán és Kécsán. A rendőrség és csendőrség csak úgy tudta a cigányokat megközelíteni, hogy több detektívnek hátrakötötték a kezét és csendőrök kísérték őket, mintha elfogott gonosztevők lennének. Amikor a semmit sem sejtő cigányok közelébe értek, a detektívek is eldobták köteleiket, megrohanták a cigányokat és letartóztatták őket. A jó fogás Bain Lázárnak, a rendőrség bünyügyi osztálya főnökének érdeme.

— Hét hónapi fogház emberölésért. A Közlöny már megemlékezett annak idején róla, hogy Henz János timisoarai lakos az erzsébetvárosi Király-uccában késével leszúrta egy Alár nevű munkást, aki néhány perc alatt kiszenvedett. Henz egy Eiler nevű munkással veszekedett és Alár békítőleg lépett közbe. El akarta választani a veszekedő feleket és eközben Henz elesett, aki erre dühbe gurult és előrántotta zsebkését, azzal leszúrta Alárt. Alárnak még volt annyi ereje, hogy hazavánszorgott a Király-ucca 46. szám alatt levő lakására és ott néhány perc múlva meghalt. Ma tárgyalta az ügyet a timisoarai törvényszék büntető tanácsa, amely Henz Jánost hét hónapi fogházra ítélte. Az ítéletbe úgy Nicolau ügyész, a vád képviselője, mint Voici ügyvéd, Henz védője belenyugodtak.

— Ne féljen az időjárás változásaitól. Hűléstől, hurutól megóvját testét, ha állandóan Brázav sósorbessz-t használ. Kapható mindenütt!

— Bérleljen Karpel könyvtárában

Jön az Orient!

Veszedelemesen árad a Maros. Solymosnál kilépett a medréből

(Saját tudósítónktól.) Mintegy két héttel ezelőtt jelezte a Közlöny, hogy az aradi városi mérnöki hivatal az esetleges árvízveszedelemmel szemben, mivel aggodalmat keltő hírek érkeztek a Maros áradásával kapcsolatban. Muresan János városi főmérnök ebben az ügyben tárgyalásokat folytatott a folyammérnökséggel és megkezdtek a töltésjavítási munkálatokat. Az aggodalom valóra vált, mert a nagy esőzések következtében a Maros annyira megáradt, amilyenre már évek óta nem volt példa. Ma estig a vízállás 222 cen-

timéterre emelkedett. Ha még 50 centimétert emelkedik a Maros, úgy Micalacat a legnagyobb veszedelem fenyegeti. A csáfal erdő melletti védgátakon, már átszivárog a víz és csak erőteljes munkával lehet a kiöntést megakadályozni. Az aradi alsó töltéseket egy méter emelkedéssel eléri a Maros azonban a belső védgátak megakadályozzák az árvizet. A Maros felső folyásánál több helyen árvízet jeleztek. Solymos község fölött a Maros kilépett medréből és a szántóföldeket több kilométer területen elöntötte az árvíz.

Franciaország nem adja ki zálogait.

(Helyeslik Poincaré új kormánynyilatkozatát.)

Párisból táviratozzák: A minisztertanács egyhangulag helyeselte a Poincaré által kidolgozott kormánynyilatkozatot, amelynek az a lényege, hogy Franciaország továbbra is ragaszkodik valamennyi jogigényéhez. A kezében levő zálogokat mindaddig nem adja ki, a

amíg nem rendezik kielégítően a jóvátétel kérdését. A kormány nemzetközi megállapodás útján igyekszik a kérdés megoldását biztosítani. Belpolitikai téren nemzeti tömörülést óhajt köztársasági koncentrációval, amire az új kormány maga szolgáltat példát.

— H. Sziklay Gizi táncelőadóját április hó 1-én a Krispin-féle táncterembe Arad helyezi át.

— Az állambiztonsági hivatal által elrendelt alkalmazottak bejelentésére szükséges nyomtatvány kapható Pichler papirkereskedésben Arad, Bohus-palota.

— Új foglalkozással bíró egyének könnyen elkerülik a sok ülés kellemetlen következményeit, ha időnkint egy-néhány napon át a Koprolit, az ideális, jóízű csokoládé hashajtót szedik.

— Alkalmi vételek arany és briliáns ékszerekben Waldmannál, Piața Avram Iancu (Szabadság-t.) 14

— Malin és Clara harisnyák legjobb minőségben csak Bársonynál, Arad.

— Megjelent a lakástörvény magyar fordításban. Nagyvértékű, hasznos munkát végzett dr. Széll Lajos aradi táblabíró és dr. Szalay Vilmos aradi ügyvéd az új lakástörvény magyar nyelvre való lefordításával és kiadásával. A magyar nyelven megjelent lakástörvény a paragrafusok precíz lefordításán kívül jegyzeteket és magyarázatokat is tartalmaz. A lakástörvény magyar fordításban minden újságárusnál kapható.

Közgazdaság.

A Központi Takarékpénztár közgyűlése.

Az Aradi Központi Takarékpénztár tegnap, vasárnap délelőtt tartotta meg az évi rendes közgyűlést a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Kisjolsvai Szabó Zoltán elnök nyitotta meg a közgyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére Velcsov Géza dr. intézeti ügyész és a hitelesítésére Nesnera Aladár és Seidner Sándor részvényeseket kérte fel. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését Deutsch Károly vezérigazgató terjesztette elő. A részvényesek megelégedéssel egyhanguan vették tudomásul a jelentéseket és elfogadták az igazgatóság javaslatait a nyereség felosztása tárgyában. A határozat szerint az intézet részvényenként hat lej osztalékot fog fizetni. Ezután választások következtek. Az igazgatóságot a közgyűlés változatlanul újból megvá-

lasztotta, a felügyelő bizottság új tagjai lettek dr. Nihli Lázár és Dörner János, míg a választmányba Momák Flóris és Millió József részvényeseket választották be. Alapszabály módosítások után a közgyűlés véget ért. A közgyűlés után a részvényesek elismerésüket fejezték ki Deutsch Károly vezérigazgatónak az elmúlt évben produkált fényes üzleti év eredményéért.

A faegyesület közgyűlése.

(Vihar a zöld fuvarlevelek miatt.)

(Saját tudósítónktól.) Ez Erdélyi Faegyesület vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartotta a timisoarai Lloyd-klub helyiségében közgyűlést. A közgyűlésen dr. Groza Péter volt miniszter elnökölt és megnyitójában hangsúlyozta, hogy a fások mindenkor teljesíteniük kötelesegeiket, míg ezzel szemben a kormány nem. A közgyűlésen megjelentek Arad, Braszov, Oradea-marc-Nagyvárad, Szatmár és Cluj-Kolozsvár képviselői. Eisler Sándor feltűnést keltő beszédben adta tudomására az egybegyűtőknek azt a terrort, amely a timisoarai-temesvári körzet vezetésében uralkodik. Hangsúlyozta, hogy különösen a zöld fuvarlevelek nyomják a tagokat és emiatt nagy az elkeseredés. Nagy vihart idézett elő Eisler beszéde, amit csak azzal tudott az elnök lecsillapítani, hogy kijelentette a panasz írásbeli benyújtásának szükségességét. A közgyűlés után az összes fások részvételével nagy bankett volt.

Szenzációs olcsó árakon

vásároljék a ruhák 10038 „PARIS”-nál Arad, Város-házával szemben.

Valutaplac.

A lej Párisban 9.25.
Helyi valutaárak. (Március 31.) Francia frank 9.50, svájci frank 33.45, dollár 193, dinár 2.45, szokol 5.78, lira 8.35, angol font 830. *Kifizetések:* Budapest külföldi 420, belföldi 480, Bécs 370, Prága 5.71, Zürich 33.30, Milano 8.30, London 825, Páris 935, Newyork 192, Belgrád 2.40.
Zürichi nyitás. (Március 31.) Amsterdam 212.25, Newyork 576.50.

Hogy áll a lej?

1924. március 31-én 100 lejért adtak: Nálunk:

- 2.96 svájci frankot.
- 10.50 francia frankot.
- 42.000 külföldi magyar koronát,
- 47.000 effektív magyar koronát,
- 48.000 belföldi magyar koronát,
- 37.000 osztrák koronát.

Zürichben 3 frankot
Budapestben 39000—40500 K.-t
Párisban 9.25 frankot

London 2479, Páris 31.60, Milano 25.10, Prága 17.25, Budapest 0.007650, Belgrád 7.10, Bucaresti 300, Bécs 0.008125.

Zürichi zárlat. (Március 31.) Amsterdam 212.62.50, Newyork 575.75, London 2474, Páris 31.52.50, Milano 25.12.50, Prága 17.30, Budapest 0.007650, Belgrád 7.10, Bucaresti 300, Bécs 0.008125.

Bucaresti főzsdezárlat. (Március 31.) *Kifizetések:* Páris 10.59, London 827, Newyork 192.75, Milano 8.32, Zürich 33.15, Bécs 0.0027, Prága 5.58, Budapest 0.0024.

Valuták: Napoleon 735, léva 1.28, török lira 0.98, angol font 805, francia frank 10.15, svájci frank 33, lira 8.10, drachma 3.25, dinár 2.30, dollár 189, lengyel marka 0.00020, osztrák korona 0.002750, magyar korona 0.002350, szokol 5.45.

Bucaresti devizaközpont jegyzései. (Március 31.) Belgrád 925—960, Bucaresti 390—405, London 322 ezer 700—333300, Páris 4110—4280, Newyork 75500—77600, Prága 2245—2325, Bécs 105.95—109.25, Napoleon 261000. *A takarékkorona árfolyama 111.*

Budapesti értéktőzsde zárlat. (Március 31.) Magyar Hitel 748.000, Osztrák Hitel 251.000, Salgó 787 ezer, Rima 180.000, Ganz Danubius 4,525.000, Szlavonia 132.000, Kereskedelmi Bank 1,660.000, Schlick 97.000, Köszén 3,800.000, Cukor 3,950.000, Csáky 27.000, Ofa 450.000, Hazai Takarékpénztár 5 millió 150.000.

Mulatságok

— Vizsgabál. H. Sziklay Gizi aradi táncitanárnő növendékei szombat este kitűnően sikerült jelmezes vizsgabálát rendezett a Fehér Kereszt nagytermében. A bálon jelen volt hölgyekről a következő névsort bocsátották rendelkezésünkre: Laza Iluska, Horváth Rózsika, Horváth Bözsike, Halmágyi Mancsi, Geppert Irén, Jäger Babi, Mayer Teri, Adám Kató, Nyári Margit, Varga Mancsi, Bartha Gizi, Bartha Margit, Damjanov Irén és Mancsi, Pakurár Anus, Dengelegi Rózsika, Heni Józsa, Kántor Bözsi, Dunai Juci, Szabolczky Bözsi, Gligorin Mária, Guthier Teri, Bruckner Emmi, Molnár Bözsi, Szua Boriska, Rum Kató, Szabó Rózsika, Müller Margit, Nagy Bözsi, Dézsi Bözsi, Urde Etus, Palósi Magda, Schmutz Emmi, Holzer Margit és még számosan.

Dzsungel csodái.

IV. rész.
A vörös róka halála.
Bemutatója ma kedden, szerdán és csütörtökön az
A POLLOBAN.

Kellemes meglepetést szerez magának, ha husvétii szükségletét

„FORTUNA“ női divat- és confectio-áruházában Arad, (színház hátsó bejáratával szemben) szerzi be. Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Tavaszi ujdonságokban nagy választék.

Gyermekrontó.
HANNY WEISE-val a főszerepben, ma kedden utóljára az **Urániában.**

Aradi mozihírek.
Csodálatos érdeklődés előzi meg az Apolló mozgószínház film-szenzációjának negyedik részét. A fiatalok már közel vannak a célhoz, hogy a hosszas, életveszedelmes ut után hazatérjenek s Ralf boldog legyen azzal a leánnyal, akit négy éves korában a dzsungelbe temettek el. De a végső pillanatban újabb kegyet fen megpróbáltatás éri őket: a budhisták főpapja elfogatja a két fiatal szerelmest, de ebből a rabságukból is kalandos, érdekfeszítő módon megmenekülnek. De hazamene felük elé új veszedelem tornyosul: Betty gyámja, aki az óriási vagyont megakarja szerezni, az évtizedekkel azelőtt eltűnt leányt csalónak jelenti ki s így ismét vissza kell térni a dzsungelbe, hogy az ott elrejtett bizonyító okmányokat megszerezzék. A dzsungel csodáinak negyedik része kedden, szerdán és csütörtökön kerül vetítésre.
A világirodalom legszebb remeke után dolgozták fel s alkalmazták filmre „A gyermekrontó“ című nagyhatású filmdrámát, melyet ma kedden vetít utóljára az Uránia. A kis ártatlan leány, akit csábit a boldog, színes élet, kedvese lesz egy fiatal ügyvédnek. Pár napig élnek csak nyugalomban, a leányt munkás társai szerelmükkel üldözik s mikor a tragikus kifejlődéshez ér az eset, a gyáros szobájába csempészik a leányt, hogy azt a gyanút keltsék, hogy ő követett el ellene merényletet.

A szerkesztésért felelősen: **KÖCSY JENŐ** felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Megjött az ORIENT
divatáruházba a legfinomabb tavaszi férfi- és női szövet. 1927

GHIOROCOM
levő régi lóhírnevű vendéglőmet magánházzal, szeszüzddével, pincéfelszereléssel, berendezéssel visszavonulás miatt eladom. Bővebbet: WALLINGER-irodában Arad, (Földes-patikával szemben). 15.028

Vendéglősök
az összes hitelesített üvegáruk melyen leszállított árban kaphatók SCHWARCZ üvegcsnél Arad, Piața Plevnei (Árpád-ter) 1. Rossz villanyégők becserélése. Képkretézés minden minőségben. Üveg és porcellán ragasztása. Külön ragasztó is kapható. 1809

JÉG
állandóan kapható
Reusz Sandor
Temesvári Sörfőzde R.-T főraktára.
Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 33. (Boros Beni-ter 5.) 1947

Temesváron
villamos megállónál, főúton kirakattal rendelkező **üzlet** illetve irodahelyiség, mely azonnal elfoglalható, átadó. Érdeklődni lehet

ARADON,
Bulev. Reg. Ferdinand 28. alatt.

Gépészmester,
elsősorú kerestetik, ki lehetőleg ipari iskolát végzett. Megköveteltetik, hogy az illető **ügyes, tapasztalt, megbízható legyen és hogy hosszabb gyakorlat fölött rendelkezzen.**
Az illetőnek kell, hogy román alattvaló legyen. Ajánlatok beküldendők **„Marasesti“**
Soc. Anon. Romana pentru Industrii Chimici,
Bucuresti, Str. Campineanu 4.

Elsősorú kendermag
vetési ólokra alkalmas, bár- 1974
mily mennyiségben kapható:
SZÜCS PAL cégnél, Arad.

Keresek egy 1967
elárusító segédet.
„Orient“ divatáruház, Arad.

Arad, P. Avram Iancu (Szabadság-terén)
jól berendezett üzlet
megfelelő tőkével társat keres
:: esetleg az üzlethelyiség ::
raktárral együtt eladó.
Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

KANADAI és MEXICOI
utazáshoz vizumozásokat **már most** előjegyzésbe veszünk
A Hamburg-Amerika-Linie
vezérképviselősege:
LAZAR H. LAZAROVITZ.
aradi fiókja
Str. Eminescu (Fehér Kereszt) épületében. 7453

Saját készítésű **Czernóczi** oipüzletében Arad, Strada Marasesti (Kossuth-ucca) 3-7

Pasteurizált sör 1984
mely garanciám mellett hónapokig eláll.
Aradon egyedül és kizárólag
OPPENHEIMER REZSÓ
a Temesvári sörfőzde Rt. főraktárában ARAD,
Strada M. Eminescu 15.
Telefon: 665. **kapható.** Telefon: 665.
A legmodernebben berendezett fejtő-, hűtő-, jég- és szalmatokgyár.

Ha szép akar lenni használjon **KULKA-féle**
Lilliom tejkrémet, szappant, pudert **Kulka Emil,** város Igógyezér-
3 színben, tőr Timisoara 106

Egy főmolnár és két almolnár
kerestetik Craiova részére. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével
Argus Keresk. Iroda. Timisoara, Bonnaz-ucca 16. küldendők. 1932

Romanovsky Ernő
ablakredőnykereskedés és szerelés 193
Timisoara, IV., Fröbl-ucca 12. sz.

Eladó házak.
Arad. Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi-u.) 15. sz. ház és a Moszóczy-telepen egy kisebb bérház, melyben üzlet helyiség is van, nagy telekkel, gazdálkodásra is alkalmas. Bővebbet: Czernóczy Testvérek cipőüzletében, Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 3-7. 192

„PHILIPS“
hollandiai izzólámpagyár képviselete Erdély és Bánát részére 1881
Carol Gombos
Timisoara, IV., Str. Ioan Ghica 16.

Alkalmi vétel!
Sárokház jóforgalmu üzlettel és még két hozzátartozó ház, majorsági udvarral, nagy dísznóllal magtárral, beköltözhető lakással 95000.— Leírt eladó. — Családi ház négy szoba konyha parkettázva, fürdőszoba kerttel 52000.— Leírt eladó. — **Azonnal beköltözhető.** — Aradon, Piața Avram Iancu (Szabadság-terén) nagy üzlethelyiség 100.000 Leírt átadó, az összeg nem egyszerre fizetendő. Azonkívül több kisebb nagyobb ház eladásra valamint vételre előjegyezve. Arad, Strada Barilju No. 3 (Rákóczy-ucca) 194
C. F. R. menetlegy irodában.

TRANSATLANTIQUE
FRENCH LINE
HAVRE — NEW-YORK
Gyorspostajáratok
KANADA — KUBA — MEXIKO — NEW-ORLEANS — HAITI — ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA felé.
Felvilágosításokat nyújt:
Soc. „SARNIA“
Pasagiul Comedia, BUCUREȘTI és „RECLAMA“ Cluj.
„Rador“ No. 910. 457

Gelinek Lotte opera estéje április 3-án Aradon a Kultur-palotában.

Azon célból, hogy össze ne tévesztessék a valódi:

BOUQUET D'ORIGAN (KÖLNI VIZ, KRÉM, PUDER

CH. DUPRE PARIS

más hasonló, silányabb minőségű készítménnyel, felhívjuk a t. közönséget, hogy csak **BOUQUET D'ORIGAN** kérjen és figyeljen a **CH. DUPRE** névre.

1247

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetésj ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej.

Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közönös, megváltoztassa.

Levelezés.

„EXPORTOR” jellegre levél van az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1972

Házasság.

NŐSÜLNE. esetleg benősülne azonnal, 46 éves, keresztény, gyermektelen, 2 millió adósságmentes vagyonnal, nemzetiségre való tekintet nélkül, oly 30 éven felüli tiszta multu hajadon, vagy özvegy nővel, kinek szintén adósságmentes vagyona után, megfelelő jövedelme van. Csak komoly és teljes című ajánlatok vétetnek figyelembe. Titoktartás biztosítva. Leveléket lehetőleg fényképpel „Közös egyvetéris” jellegre kér az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1954

SZOLID. házas, harminc éves, csinos leányomat férjhez adnám intelligens tisztviselőhöz, vagy iparoshoz. Hozomány a négyszoba, fürdőszobás berendezett lakás, saját házban és kelengye. Levélbeli ajánlatokat „Szerény” jellegre Uranus hirdetési irodába Arad, főpostával szemben kérem leadni. 16.016

Alkalmazás.

BZOBALÉANY jó bizonyítvánnyal uricsaládnál azonnal felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 700

MINDENES. főzéshez értő, azonnal felvétetik. Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 33. szám I. emelet, ajtó 2. (Karel-ház.) 1955

KIFUTÓ fiu, vagy leány felvétetik Schwarz üvegesnél Arad, Piața Plevnei. 1950

ALTERES deutsches fräulein sucht Stelle zu 1—2 grösseren Kindern. Adresse bitte in die Administration des Aradi Közlöny. 1956

CUKRÁSZSEGÉD nagy gyakorlattal állást keres. Megkereséseket továbbít „Ügyes cukrász” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatala. 1960

ÜGYES szobaleány felvétetik. Arad, Strada Muresianu (Nádor-ucca) 8. 1963

MINDENES főzőnő kéttágu családhoz felvétetik. Arad, Strada Pirici 5. (Vörösnarty-ucca) II. em. ajtó 17. 1966

MINDENES. jóvaló felvétetik Duna-jez Arad, Strada Russu Sirianu 29. (Aulich-ucca) 8. 1970

FIZETŐLEÁNYOK, elsőrendű munkások és tanulóleányok felvétetnek Neyné divatszalonjában Arad, Strada Mețianu (Forray-ucca) 3. 1962

FIATAL leány fogorvosi rendelőbe aszisztensnőnek kerestetik. Dr. Spielberger Arad, Str. Consistorului 6. 10.039

GYERMEKSZERETŐ minden felvétetik. Cim Kelet hírlapiroda Arad. 10.039

GÉP- és gyorsírásban jártas tisztviselőnő keresünk. Ajánlatokat „Szorgalmas” jellegre kérjük az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1979

JÓL főző minden szakácsnő és egy boltiszolga, lehet asszony is, azonnal felvétetik. Horvát műszaki üzlet Arad, Minorita-templom mellett. 1977

KOCSIS, vagy házmesteri állást keresek helyben, vagy vidéken. Arad, Str. Brațianu No. 14. sz. házmester. 16.016

GYAKORLOTT ülteti pénztárosnőt keres Mezögazdák Ker. R.-T. Arad. 10.039

Lakás.

FIATAL házaspár kizárólag ur családnál teljes ellátást keres. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1953

ARADON, Mosotzy-telepen egyszobás magánház butorral, kerttel bérbeadó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.028

Vétel és eladás.

EGY modern kávépörkölő gézzítéssel, motor, vagy kézi hajtásra sűrűszen eladó. Megtekinthető Kastner, Timșara IV. Fröbl-ucca 18. 1951

PERZSA és egyéb szőnyegeket, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz-tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

ANTIK BERAKOTT SZEKRENY, SZALON BERENDEZÉSEK, csillárok, széslon-terítők, plüsch asztalterítők, függönyök, toalett-tükör, szőnyegek, 6 személyes ezüst evőkészlet, 6 személyes étkező szervise, férfi ruha és felöltő, pokrócok, biedermeier-asztal, gobleinképek, filé motívok, különböző kézimunkák, ágyak, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. emelet jobb. 1000

FAGYLALTAPPARATUS, kerek bor-szivattyú felszerelve, takaréktűzhely, fürdőkád, eladó Arad, Str. Dmna Bálása (volt Purgly Lajosné-ucca) 180. 1961

KLASSZIKUS írók és regényírók könyveit, német nyelven szép kötésben megveszem. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1978

ÚJ és javított kocsik jutányosan eladók Végh kocsigyártónál Arad, közközházszal szemben. 1959

ELŐSZOBA-FOGAS, festmények, étkező szerviz eladók. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.028

REUMA szesz, kitűnően bevált szer köszvény, csusz, idegszába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

EGY here cséplőgép eladó. Monitor amerikai gyártmány, kitűnő állapotban. Lukhaup Péter Guttenbrunn 80. szám. 1830

FAMEGMUNKALÓ gépeket moterral együtt keresek megvételre. Ajánlatokat ármegjelöléssel kérek. Halbauer Gurahont. (Aradmegye.) 1853

CEMENTCSERÉP (horvát) gyártás-hoz gépek és alátét lemezek, kúpgép jutányosan eladó. Kraszi Endre Lipova Banat. 1915

Egy csaknem teljesen új modern fűszer és csemegé-üzletberendezés eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Építészek és építetők figyelmébe: fém és beton homok állandóan kapható házhoz szállítva, nagy víz esetén is. 1861 **STEFAN HENRIK,** Arad, Boulevardul Carol I., 2—70. (Erzsébet-körút)

55—60 HP. Stock 55—60 HP. W. D.
motorekék
kitűnő jó állapotban, teljes gyári felszereléssel kaphatók:
Izsó Erdélyi
Timisoara, Lloyd-palota.
845 Telefon: 21—94 Távirat cím: ERIZS.

FABRE LINE
Franciá-Hajózási Társaság. — Direkt vonalak átállítás nélkül.
CONSTANTA direkt NEWYORK. CONSTANTÁ—JAFFA—MARSEILLE.
CONSTANTA—CANADA. CONSTANTÁ—DEL-AMERIKA
Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77
„SARNIA” Pașagiu Comodia, BUKAREST és Reclama, Cluj.

Nyomatott az Aradi Közlöny roszciosa gép a. Kiadóhivatalában: Aradi nyomdával.

SZABAZON tartott tisztán fenyőfűrészpor minden mennyiségben kapható az Aradi Faipari Vállalat Calea 6. Vánatorulul (Kürtösi-uti) fűrésztelepén. 1948

GYERMEK sportkocsi olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.028

EBÉDLŐT, modernet keresek megvételre. Cim: Wallinger hirdetőjében Arad. 15.028

IRÓASZTALT keresünk megvételre Kelet hírlapiroda Arad. 10.039

SZALONGARNITURA, kertgarnitúra eladó Arad, Strada Románului 18. (Zrínyi-ucca) házimesternél. 1981

Ingatlan.

SZANTÓFÖLD Ghiorocon (Gyórokon) 3—5 holdas parcellákban, valamint házlakással, előnyös árban eladó. Lloyd-Bank Arad. 1864

HÁZ Ghiorocon (Gyórokon) átvehető lakással, előnyös árban eladó. Lloyd-Bank Arad. 1865

VILLANYERŐNE berendezett tüzfutalep biztos vevőkörrel, elfoglalható nagy urilakással, nagy kerttel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1892

ELADO egy 4 szobás magánház belváros közepében, elfoglalható lakással, nagy telkkel, alkalmas gyártelepnek, nagyobb építkezéshez. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1917

ARADON. belváros legforgalmasabb utcájában 36.000 lejt jövedelmező sarokbérház átvehető négyszoba, fürdőszobás lakással 750.000 lejtért eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.016

Üzletek.

VEGYESKERESKEDÉS elfoglalható lakással eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1964

Különléte.

IRÓGÉPEK, kellékek raktára, szakszerű javítóműhely. Szegfű Arad, Piața Luther 8. Telefon 111. 1660

BÉRSZANTÁST vállalnék. Dávid Imre San-Petru-German (Németszentpéter) 121a) szám. 1965

Wittwer Landwirth

sucht als Lebensgefährtin vermögende, gebildete Dame r. kat., in den vierzigern, kinderlose Wittwe oder Fräulein. Briefe erbeten unter „Angenehmes Heim“ an Wallinger hirdető, Arad, Str. Unirei 13.

La No. 469—1924.

PÁLYAZATI HIRDETÉNY

A banloci községi jegyző segédjegyzői, esetleg jegyzői gyakornoki állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás a szabályszerű segédjegyzői fizetés. A községtől évi 360 lej lakbér. A jegyző részéről a mellékjövetelemből való részesedés helyett reggeli, ebéd és vacsora koszt. de csak nőtlen pályázó részére.

Az állás május hó 1-én foglalható el. Kérvények alóírozott címenek. A hivatalos román nyelv tudása megkívántatik. 1964

Banloc, 1924. március 25.

Romul Zabu, notar.